



Handläggare
Mahi Akter
Telefon: 08-50801637

Till
Järva stadsdelsnämnd
2025-04-23

Skrivelse om barn som försvinner efter loven

Svar på skrivelse från Ole-Jörgen Persson (M), diarienummer 2025/89

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Ole-Jörgen Persson (M) har inkommit med skrivelse om barn som försvinner från förskolor och skolor efter loven. Skribenten frågar om det finns barn som inte kommit åter till förskola och skola efter sommarlovet 2024 och jullovet 2024/2025 i Järva stadsdelsområde. Vidare frågar skribenten om det finns barn, unga, unga vuxna (upp till 25 år) som misstänkts förts bort mot deras vilja under 2024 i Järva stadsdelsområde. Skribenten efterfrågar också förvaltningens handlingsplan för att säkerställa att barn och unga inte förs bort mot sin vilja och förvaltningens rutiner för att fånga upp dessa.

Järva stadsdelsförvaltnings samlade svar på frågorna är att det finns viss kännedom om barn som är försvunna och att förvaltningen har etablerade rutiner och arbetssätt för att hantera och motverka bortförande av barn.

Förvaltningen delar skribentens synpunkter om att förebygga och förhindra att barn riskerar att föras bort mot sin vilja är en angelägen fråga och ser ett behov av förbättrad och samlad statistik.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lägger till handlingarna.

Bakgrund

September 2024 ställde Andréa Hedin (M) frågor till utbildningsnämnden om hur många barn som inte kom tillbaka till skolan efter sommarlovet. Utbildningsnämnden svarade att 41 elever inte återvände till Stockholms skolor. 13 grundskoleelever kom inte tillbaka efter lovet. 26 elever återkom för att sedan försvinna. Skolborgarrådet Emilia Bjuggren (M) menar att

frånvaron till stor del handlar om psykisk ohälsa. Det förekommer även att förskolebarn försvinner utan att orsaken kan fastställas.

Ärendet

Ole-Jörgen Persson (M) har inkommit med skrivelse om barn som försvinner efter loven. Utbildningsförvaltningen mottog liknande skrivelse i oktober 2024. I skrivelsen av Ole-Jörgen Persson framkommer att tid är en viktig faktor när barn förts ut ur landet. Därför efterlyses ett centraliserat system där förskolor och skolor rapporterar frånvaro direkt för att snabbare agera om barn och elever försvinner.

I skrivelsen ställs frågorna:

- *Finns det elever som inte återkommit till skolan efter sommarlovet 2024 och jullovet 2024/2025 i Järva stadsdelsområdet och i så fall hur många?*
- *Finns förskolebarn som inte återkommit till förskolan efter sommarlovet 2024 och jullovet 2024/2025 i Järva stadsdelsområdet och i så fall hur många?*
- *Finns barn/unga/unga vuxna (upp till 25 år) som misstänkts ha förts bort mot deras vilja under 2024 i Järva stadsdelsområde?*
- *Hur ser stadsdelsförvaltningens handlingsplan ut för att säkerställa att barn/unga/unga vuxna (upp till 25 år) inte förs bort mot deras vilja och hur har man rutiner för att fånga upp dessa?*

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning individ och familjeomsorgen och i samråd med avdelningen för förskola samt kommunala grundskolor i Järva stadsdelsområde.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Järva stadsdelsförvaltning och grundskolorna i Järva stadsdelsområde har en etablerad samverkan bland annat i syfte att upptäcka och agera vid oro, exempelvis misstanke att barn riskerar att föras bort mot sin vilja. Genom den upparbetade samverkan har grundskolorna möjlighet att kontakta socialtjänsten för att rådgöra vid begynnande oro. Om det finns oro kring en elev som inte finns på plats och kontakt inte lyckats upprättas görs en orosanmälan. Kommunala grundskolor har också som rutin att hantera frånvarande elever samma dag och följer upp närmaste dagarna.

Förvaltningen har kännedom om ett fåtal barn, unga, unga vuxna (upp till 25 år) i Järva stadsdelsområde som misstänkts ha förts bort mot sin vilja under 2024. Sedan sommaren 2024 har förvaltningen hanterat ett fåtal ärenden i enlighet med lagen om *utreseförbud i*

lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga och Stockholms stads Rutin om utreseförbud och tillfällig utreseförbud mot barnäktenskap och könsstympning 2022. Rutinen används för att säkerställa att barn, unga, unga vuxna (upp till 25 år) inte förs bort mot deras vilja.

Det saknas statistik från kommunala grundskolor i Järva stadsdelsområde om det finns barn som förts bort mot sin vilja efter sommarlovet 2024 och jullovet 2024/2025. Uppgifter från grundskolorna visar att 11 elever var frånvarande efter jullovet 2024/2025 eller tidigare, där grundskolorna inte lyckats få kontakt med hemmet. I samtliga fall är anmälan om oro gjort till socialtjänsten, enligt grundskolorna. Eftersom kontakt inte lyckats upprättas med hemmet är orsaken till frånvaron inte känd. I början av vårterminen 2025 fanns inte oro kring bortförande av elever bland grundskolorna i Järva. Järva stadsdelsförvaltning hade under samma tidsperiod inte heller mottagit orosanmälningar rörande oro för bortförande av barn.

Det saknas statistik från kommunala förskolor i Järva stadsdelsområde om det finns barn som förts bort mot sin vilja efter sommarlovet 2024 och jullovet 2024/2025. Uppgifter från avdelningen för förskola visar att det fanns 24 uppsägningar av förskoleplatser under höstterminen 2024 och fem uppsägningar under vårterminen 2025 fram till 13 februari. När vårdnadshavare inte säger upp en förskoleplats trots att barnet inte återkommit sägs platsen upp av förskolan. Orsakerna kan bland annat vara att barnet bytt kommun, att vårdnadshavaren valt att ta barnet ur förskolan eller rest till hemlandet och inte återkommit på angivet datum. Det går inte med säkerhet fastställa varför barnet inte återvänt till förskolan. De kommunala förskolorna har som rutin att anmäla oro vid misstanke att barn riskerar att föras bort mot sin vilja.

Järva stadsdelsförvaltning arbetar i linje med framtagna riktlinjer och rutiner enligt Stockholms stads *Program mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation, 2021-2025* för att förebygga och agera vid misstanke att barn, unga och unga vuxna (upp till 25 år) förs bort mot sin vilja.

Barn och ungdomar utsatta för hedersrelaterat våld- och förtryck inklusive barnäktenskap, könsstympning och bortförande får stöd och hjälp av socialtjänstens myndighetsutövande barn- och ungdomsenheter, enligt ordinarie utredningsförfarande. Samverkan sker med Origo, Stockholms läns resurscentrum mot hedersrelaterat våld- och förtryck och Barnahus i ärenden som rör hedersrelaterat våld- och förtryck för att på bästa sätt skydda barn och unga när

misstanke finns om bortförande mot deras vilja.

Sedan våren 2024 ingår våld i nära relationer och hedersrelaterat våld- och förtryck som ett samverkansområde i den lokala samverkansöverenskommelsen mellan Stockholms stad och polisregion Stockholm. Utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, trafikkontoret fastighetsägare i Järva och Fast partner ingår som samverkande aktörer i överenskommelsen. Möjligheterna att agera mot att barn förs bort mot deras vilja ökar med en etablerad samverkan, genom informationsutbyte och genom att alla samverkande aktörer vidtar åtgärder inom deras uppdrag och ansvar.

Järva stadsdelsförvaltning och grundskolorna i Järva samverkar även kring kunskapshöjande insatser. Exempelvis under augusti 2025 kommer socialtjänsten vara delaktig i utbildning för all skolpersonal om hedersrelaterat våld- och förtryck. Det kommer bidra till arbetet att förhindra att barn förs bort mot sin vilja genom att skolpersonal får information om riskfaktorer för bortförande.

Förvaltningen har ett pågående arbete för att i större utsträckning, och mer kunskapsbaserat rutinemässigt fråga de som socialtjänsten möter om utsatthet för hedersrelaterat våld- och förtryck. Detta i syfte att i högre grad upptäcka utsatthet hos flera barn och unga och vuxna samt erbjuda skydd och stöd, som omfattar arbetet med att förebygga och förhindra att barn och unga förs bort mot sin vilja.

Förvaltningen delar skribentens synpunkter om att förebygga och förhindra att barn riskerar att föras bort mot sin vilja är en angelägen fråga. Förvaltningen ser ett behov av förbättrad och samlad statistik för att de samverkande aktörerna bättre ska kunna se omfattningen av problematiken och för att se om de arbetssätt och rutiner som finns idag har avsedd effekt.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lägger till handlingarna.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Susanna Juvas Hagbjörk
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse av Ole-Jörgen Persson (M)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2025-04-11
Susanna Juvas Hagbjörk, Avdelningschef	2025-04-11